

מג. ת"ר הנכנס לבקר את החולה בשבת אומר שבת היא מלועזק ורפואה קרובה לבא. מציאות התחלואים פועלת פעולה טובה על תכונת האדם, על ידם האדם נכנע מלפני ד', והידיעה של אפשרות החולי למין האנושי פועלת לטובה לדרך קושי עורף של קשי עורף ולבצר זדון רעי לב. אמנם להשלים את הלקח הטוב שמקבל האדם ממציות החללים הוא מה שעל ידם האדם מודקק בטבעו לתפילה, לחלות פני ד' להושיעו, בעת צרה ויום רעה. ע"כ רבה היא מאד פעולת התפילה בתלמים, כי מתוך התכונה האנושית אנו מכירים שאחת מהמטרות ההשגחיות בהמצא החללים היא שישוב האדם אל פני ד', "תשב אנוש עד דכא ותאמר שובו בני אדם". ע"כ פעמים רבות כאשר פעלה המחלה את תעודתה המוסרית כראוי, ע"י שבהתגבר האדם בתפילה, התולה עצמו או קרוביו ומיודעיו, הטיב ע"פ למצב המוסרי בכלל, ונתקברו לבבות רבים אל ד' ונתרככו ומדותיהם נזדככו, הנה הגיעה למטרתה ובוה תלך לה והאדם ישוב לאיתנו. והנה שני דרכים ישנם למקרי צרה שיפעלו על לב האדם להטיב דרכו. הדרך האחד הפשוט, כי מצרתו יתעורר רגשו לשוב אל ד' ועי"ז יתחזקו כוחותיו הרוחניים וייתצב על דרך טוב. ולפעמים יעלה האדם ע"י יסוריו למעלה יותר עליונה, שלא ישתמש בהם מצד הפעלתם על הרגש לצעוק ולהתחנן להעזר מצרתו, כ"א יזכרו את דיעותיו להבין ולהשכיל כי ראוי לאדם לשא נפשו אל ד', טוב יחיל ודומם, לדעת ולהשכיל כי לא אשר יראה אדם בעיני בשר את הטוב זהו טוב לו, כ"א גם הרעות המדומות בהן יש טובה צפונה, וזה

יעורר לב האדם לבא למעלה זו שלא להפוך כ"א שיעשה חפץ ד' בעולמו. וזאת היא מעלת התסידים הבוטחים בשם ד' באמת שלא יבקשו דבר, כי הגם בטוחים שחפץ עליון ינהגם לטוב להם, ואף אם יתסירו ביסורים וחללים ידעו כי גם בזה טובה נמצאת, להם בפרט ולמציות בכלל. והנה זאת הדעה תמנע חפץ התפילה מן האדם, כי מה יזעק ומה יעתיר והנה הוא שמח ברצון ד' איך שיהיה. והנה המדה הראויה לאדם היא המדרגה הראשונה, שיניח את משאלות לבבו וחפצו הטבעי, החפץ בחיים טובים בבריאות גופו ושמחת לבבו בכל טוב על מכוננו, ועל פיהם ישתמש בעת צרה לטהר רגשי לבבו ולקרר לבבו לאביו שבשמים, וכזה תצמת ג"כ ארוכתו. אע"פ שאינה עוז המסילה היותר גבוהה במערכות הלב, מ"מ לפי מדתו של האדם היא קרובה אליו וראויה לפעול עליו לטובה וזולתי הסגולה שבבני אדם שלא יתפצו כ"א חפץ צורם, שהם אינם צריכים לטהר את רגשותם ע"פ מערכת התפילה שמתוך צרה, ע"כ אצלם ישתמש כל מצב של יסורים וחללים רק להגביר את הדעת להכיר מה רם ונשא הוא חפץ העליון המתקן כל דרכי היצורים להטיב להם. ולפי עומק הצרה וגדלה הם מרגישים יותר את עומק הטוב הצפון בה מהאב הטוב והרחום. והנה בימות החול אין האדם ברוב מוכשר כ"א למדת הגברת טהרת הרגש ע"י תפילה וצעקה. אמנם בשבת הנפשות מתעלות והלבבות נטהרים, ע"כ אז התעודה הכללית היא לכל צרה ומחלה לא להעיר הרגש לזעוק כ"א להאדיר את הדעת והבטחון בעז ד' וטובו, ע"כ הזעקה אסורה. אבל לא יחשוב האדם, כי רק בזעקה המרשמת את פעולתה ע"י חפץ האדם החזק להנצל מחליו, וכיון שפונה אל התפילה הרי היא נכונה להשלים פעולתה למהר הרפואה, אבל בהיותו מתהלך במעלת הדעת והבטחון לשא אל ד' נפשו, להשכיל באמתו ולקבל בשמחת לב כל אשר נטל עליו, א"כ כשם שלא תתעורר בו התשוקה בכל עזה להנצל מחליו, כי חפצו מכון לחפץ קונו ומסור הוא בכל נפש להנהגתו העליונה, שע"י זה תתאחר הרפואה לבא, לא כן הוא, שיסוד קרבת הרפואה שבאה ע"י תפילה באה אמנם לפי אותה המדה שפעלה המחלה את פעולתה המוסרית שלכך נוצרה, א"כ כשם שבפעלה את פעולתה המוסרית הנמוכה על הרגש ע"י הזעקה היא קרובה להרפא, ק"ו הדברים שבפעלה פעולתה הטובה על המדע והבטחון, שהם ענינים מוסריים יקרים וקבועים המביאים טובה רבה לכלל האדם ופרטיו בהתהלכם בהם, ודאי שהרפואה קרובה לבא לפי אותה המדה שפעלה המחלה את פעולתה הטובה להחזיק הרושם של הדעת את ד' ואומץ הבטחון בנפשות

המוכנות מצד המצב לקבל אותם הרשמים. שבת היא מלועזק ורפואה קרובה לבא.

הרב ק"ק
561 ק"ק
161
161
161